

ANKA KATIĆ-CRNKOVIĆ (1934. – 2025.)

U petak, 7. veljače 2025. godine, zauvijek nas je napustila Anka Katić-Crnković, dugogodišnja ravnateljica u miru Knjižnica grada Zagreba. Za njezina su upravljanja Knjižnice grada Zagreba unaprijedile ugled koje su u hrvatskoj knjižničarskoj zajednici stekle u prethodnim vremenima. S tugom i dubokom zahvalnošću prisjećamo se životnog puta i bogatog profesionalnog nasljeđa drage kolegice Anke Katić-Crnković. Njezina predanost, stručnost i neumorni rad ostavili su neizbrisiv trag na razvoju narodnih knjižnica u Zagrebu i šire, a njezin doprinos oblikovanju modernog sustava knjižničarske djelatnosti u Hrvatskoj ostat će za sve buduće generacije knjižničara.

Anka Katić-Crnković rođena je 1934. godine u Solinu, u mnogobrojnoj činovničkoj obitelji kao četvrto dijete. Svoj je životni put gradila s posebnim žarom i posvećenošću obrazovanju, što je jasno pokazala već u osnovnoj školi i gimnaziji, a potom i tijekom studija na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Upravo je ta temeljna intelektualna radoznalost i želja za znanjem odredila njezin daljnji profesionalni smjer i otvorila joj vrata u svijet knjižničarstva, struke u kojoj će ostvariti iznimne rezultate.

Počeci njezina radnog vijeka nisu bili povezani s knjižnicom. Prvo radno mjesto bilo je u Osnovnoj školi Ravna Gora, potom u Narodnom sveučilištu grada Zagreba, gdje je od 1961. do 1963. godine radila na organizaciji javnih predavanja i filmskih tribina. Ti poslovi pokazali su njezinu sposobnost organiziranja, koordinacije i rada s publikom, a iskustva stečena u tom razdoblju pokazala su se dragocjenima u daljnjoj karijeri. Godine 1964. zapošljava se u Narodnoj biblioteci „Marin Držić“ u kojoj je obavljala poslove informatora. Već u to vrijeme započinje njezin uspon u knjižničarskim krugovima – radila je u informativnoj službi, usavršavala svoje znanje i pod mentorstvom vrhunskih stručnjaka učila kako upravljati knjižničnim sustavima i razvijati mrežu knjižnica. S početkom 1966. godine Anka Katić-Crnković prelazi u Gradsku knjižnicu, gdje je započela svoj dugogodišnji rad kao diplomirani knjižničar. Bilo je to presudno za daljnji profesionalni razvoj, jer je u tom okruženju mogla primijeniti i razvijati svoje ideje o modernizaciji i unaprjeđenju knjižničarskih usluga.

Posebno je značajno istaknuti razdoblje od 1973. do 1983. godine, kada je bila voditeljica Knjižnice Trešnjevka – na području te, po broju stanovnika velike zagrebačke općine. U tom razdoblju Anka Katić-Crnković pokazala je iznimne organizacijske sposobnosti i koordinirala otvaranje i adaptaciju nekoliko novih knjižnica. Uz stručnu pomoć Matične službe i stručnih službi ustanove neposredno je

vodila širenje mreže knjižnica na području općine Trešnjevka te izgradnju novih ili preuređenje postojećih knjižnica: 1978. godine otvorena je Knjižnica Prečko; 1980. godine otvorena je Knjižnica Voltino, adaptirana je Knjižnica Ljubljanka i otkupljen je prostor za buduću Knjižnicu Knežija, a 1983. godine završena je adaptacija središnje općinske knjižnice. Otvorenje novih ili preuređenih knjižnica pratilo je znatno proširenje oblika rada, povećanje broja korisnika i djelatnika, a rad s djecom zapažen je te je zauzimao visoko mjesto među knjižnicama u gradu.

Iskustva stečena na tim poslovima bila su kolegici Anki Katić-Crnković izazov za preuzimanje složenijih poslova – već tijekom tog razdoblja Anka Katić-Crnković imala je priliku zamjenjivati glavnu direktoricu Knjižnica grada Zagreba, što je bio pokazatelj njezinog stručnog ugleda i povjerenja koje su joj kolege i nadređeni ukazivali. Od 1983. godine preuzima upravljanje Gradskom knjižnicom. O radu Gradske knjižnice ovisio je stručni rad i u svim ostalim narodnim knjižnicama grada Zagreba i Zagrebačke županije. Kao voditeljica Gradske knjižnice radi na objedinjavanju stručnih poslova – nakon što je 1980. godine uvedena centralna obrada, uvedena je i koordinirana ili centralizirana nabava knjiga i ostale knjižnične građe. Također, objedinjeni su poslovi informacijske službe kao što su bibliografski popisi, bilteni prinova s anotacijama, kalendar godišnjica itd. koji se redovito šalju narodnim knjižnicama u gradu Zagrebu i šire. Posebnu pažnju posvetila je razvoju dječjih odjela. Godine 1985. otvoren je Multimedijски centar u dječjem odjelu Gradske knjižnice. Djelatnici tog odjela prenose svoja iskustva i sudjeluju u koncipiranju rada dječjih odjela u novoizgrađenim knjižnicama, čime je Anka Katić-Crnković doprinijela stvaranju novog modela rada s najmlađim korisnicima.

Njezina vizija informatizacije knjižničarskih poslova donijela je još jedan veliki iskorak. Pod njezinim vodstvom kompjutorizirani su poslovi centralne katalogizacije i posudbe u Gradskoj knjižnici, a taj je sustav ubrzo implementiran i u ostale knjižnice koje su činile Knjižnice grada Zagreba. Informatizacija je povećala dostupnost knjižnične građe i učinkovitost knjižnične djelatnosti, što je imalo velik utjecaj na cjelokupnu kulturu čitanja i obrazovanja u gradu Zagrebu.

Godine 1992. imenovana je ravnateljicom Knjižnica grada Zagreba. U turbulentnom vremenu društvenih i političkih promjena, kao i ekonomskih izazova, Anka Katić-Crnković uspjela je očuvati kontinuitet i kvalitetu knjižnične djelatnosti, raditi na novom ustrojstvu mreže narodnih knjižnica te nastaviti širenje i modernizaciju knjižnične infrastrukture. U tom razdoblju preseljena je u novi prostor Knjižnica Trešnjevka, zatim je 1995. godine preseljena u novi preuređen prostor na Starčevićevu trgu Gradska knjižnica. Također, proširen je i preuređen prostor u Knjižnici Sesvete. Krajem devedesetih godina započinje izrada novog knjižničkog sustava, danas poznatog kao ZaKi. Tijekom 1998. i 1999. godine dovršen je program namijenjen obradi knjižnične građe, koji u sebi obuhvaća nabavu, inven-

tarizaciju, katalogizaciju, klasifikaciju i predmetizaciju svih nabavljenih knjiga. Prva verzija tog novog knjižničnog sustava ZaKi puštena je u rad 27. travnja 1999. godine, za vremena ravnateljstva kolegice Anke Katić-Crnković.

Kao stručnjakinja, Anka Katić-Crnković aktivno je sudjelovala u hrvatskoj i međunarodnoj knjižničarskoj zajednici. Bila je predsjednica Sekcije za narodne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva, a svojim je radom i znanjem poticala suradnju Knjižnica grada Zagreba s međunarodnim organizacijama poput IFLA-e i Intamela. Objavljivala je brojne stručne članke, dijeleći svoje bogato iskustvo i znanje te je tako doprinosila širenju i podizanju kvalitete knjižničarske struke u Hrvatskoj. Njezina predanost i iznimni doprinos nisu ostali nezapaženi. Godine 1998. odlikovana je jednim od najviših državnih priznanja – Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića, a iste godine primila je i Kukuljevićevu povelju – najviše priznanje knjižničarske profesije u Hrvatskoj.

Anka Katić-Crnković otišla je u zasluženu mirovinu 31. prosinca 2000. godine, no njezin rad i zalaganje ostaju trajni temelj na kojem se i danas razvija mreža Knjižnica grada Zagreba. Svima nama koji smo imali privilegiju i čast surađivati s poštovanom i dragom kolegicom Ankom Katić-Crnković, ostat će u sjećanju njezina posvećenost narodnom knjižničarstvu, vizija o tehnološkom i organizacijskom napretku knjižnica kao nezamjenjivih prostora kulture i znanja.

Počivala u miru.

Ismena Meić

ismena.meic@kgz.hr